

І. П. ГОЛЕНКО

Ірина Петрівна Голенко, суддя Господарського суду Луганської області

**НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДНОСИН З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ
АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ**

Забезпечення регулювання цивільних відносин та захисту прав їх учасників на практиці наразі ускладнене низкою соціальних та політичних криз на території держави. У зв'язку із цим поглибленого вивчення потребують правові аспекти становлення окремих цивільних правовідносин як невід'ємної частини соціуму. У цьому контексті відносини з перевезення пасажирів автомобільним транспортом є яскравим прикладом. Недарма такі перевезення має забезпечити держава як частину її обов'язків перед людиною.

Тематика перевезення пасажирів різними видами транспорту або аспекти, пов'язані із цими відносинами, наразі є популярними в сучасній правовій доктрині. Так, у науці господарського права було досліджено правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом¹; правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом², у науці адміністративного права – адміністративно-правові засади перевезення вантажів автомобільним транспортом³.

Відносини транспортних перевезень є актуальними й у цивілістиці. З урахуванням певної специфіки дослідники її розглядали в контексті договору перевезення вантажу повітряним транспортом⁴, договору перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом⁵ перевезення вантажів у внутрішньому водному сполученні⁶, договору морського перевезення вантажу (порівняльний аспект)⁷ та ін. Досліджувані відносини також розглядалися у зарубіжній цивілістиці С. Ю. Гуржей⁸ та С. Є. Хейгетовою⁹.

Відносини щодо перевезення автомобільним транспортом також були розглянуті в цивілістиці на рівні окремих робіт. Зокрема, це стосується цивільно-правового регулювання перевезень таксі¹⁰, договорів перевезення вантажів автомобільним транспортом¹¹, договору перевезення вантажів автомобільним транспортом¹².

Незважаючи на цілий комплекс наведених досліджень, присвячених тематиці транспортних перевезень, відносини щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом на самостійному рівні не розглядалися. Тож дослідження стану наукових розробок у цьому напрямі й становить мету статті.

Головне завдання – визначити основні доктринальні підходи до регулювання відносин з перевезення пасажирів автомобільним транспортом.

Об'єктом є правовідносини, які виникають при перевезенні пасажирів автомобільним транспортом, а предметом – доктрина перевезень пасажирів та підходи вітчизняних і зарубіжних дослідників до цих правовідносин.

Аналіз теоретичних досліджень тематики транспортних перевезень, які були проведені в суміжних галузях права, свідчить про наявність необхідних елементів змісту відносин щодо перевезень, тлумачення термінів, необхідних для пізнання специфіки цієї сфери, а також про різні аспекти юридичної відповідальності. Використання зазначених аспектів є корисним у дослідженні відносин щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Водночас вирішення визначених у їх змісті проблем опосередковано стосується цивілістичних механізмів. Тож вони не можуть становити основи при проведенні нашої роботи.

Окремі розробки, проведені у цивілістиці стосовно транспортного перевезення вантажів, є корисними у контексті дослідження відносин щодо перевезення пасажирів, адже їх автори звертають увагу на більшість питань, що є гострими для тематики перевезень взагалі. Так, наприклад, А. О. Мінченко розмежовує правове становище учасників цивільних відносин, що виникають із договору перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом, пропонує поняття договору перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом, поняття якості пасажирських перевезень як правової категорії тощо¹³. Слід звернути увагу, що одним із учасників цих відносин як у першому, так і в другому випадку залишається автоперевізник або особа, яка його представляє. Аналіз масиву праць, присвячених тематичі перевезення, свідчить про те, що у більшості випадків автоперевізником є юридична особа¹⁴. Водночас, по-перше, у досліджуваних відносинах автоперевізником не завжди є юридична особа. Так, у відносинах щодо перевезення пасажирів таксі у ролі автоперевізника є фізична особа (фізична особа, яка працює за трудовим наймом або фізична особа-підприємець). По-друге, видається, що із загальною кількістю проблем у галузі перевезення пасажирів, зокрема автомобільним транспортом, стикаються саме пасажирів як фізичні особи. Тож їх використання до контексту роботи може бути тільки субсидіарним та опосередкованим.

Розгляд відносин щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом на самостійному рівні в зарубіжній науці наділений усіма необхідними елементами досліджуваних правовідносин. Зокрема, у роботах наведено поняття транспортної послуги, пасажирів як учасника цих відносин, якості послуги щодо перевезення тощо¹⁵. Однак автори не вирішують концептуально важливих для цієї тематики питань, хоча й торкаються їх. Так, С. Ю. Гуржей стверджує, що соціально-економічна природа міського загального автомобіль-

ного пасажирського транспорту передбачає ефективність його розвитку збалансованістю механізмів приватно-правового та публічно-правового регулювання¹⁶. Але того, чим саме є такі механізми та у чому полягає їхня специфіка, автор не розкриває.

Окремі пропозиції зарубіжних авторів, які присвятили свої праці тематиці перевезень пасажирів автомобільним транспортом у цивілістиці, стосуються площини не приватного, але публічного права. Зокрема, С. Є. Хейгетова пропонує усунути диференціацію режимів оподаткування фізичних та юридичних осіб, які здійснюють перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Отже, вносяться пропозиції щодо вдосконалення відповідних норм національного податкового законодавства¹⁷. С. Ю. Гуржей відстоює позицію щодо необхідності відмовитись від інституту ліцензування у відносинах щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом¹⁸. Видається, що методологія цивільного права становить певну частину методології приватного права. Тож остання не має належної кількості способів для дослідження глибинних аспектів проблематики податкових відносин та, відповідно, способів щодо запровадження певних результатів до системи податкового законодавства.

Слід звернути увагу на те, що загальна кількість пропозицій щодо вирішення теоретичних і практичних проблем досліджуваної галузі в зарубіжній цивілістиці побудована на зарубіжній системі законодавства. Тож безумовне їх залучення до осмислення проблем, що існують у національній галузі перевезення пасажирів автомобільним транспортом, є неможливим.

Дослідження відносин щодо перевезення пасажирів на самостійному рівні у цивілістиці зазвичай передметизоване або окремим правовідношенням, зокрема договором, або окремим видом транспорту. Так, А. В. Волкова зазначає, що за договором перевезення вантажів перевізник зобов'язується за плату перевезти вантаж встановленого вантажовідправником виду, обсягу, строків та інших умов перевезення від вантажовідправника до вантажоодержувача чи у визначений сторонами пункт призначення¹⁹. Згідно з підходом О. М. Нечипуренка, договір перевезення пасажирів автомобільним транспортом є різновидом договору перевезення пасажирів, за яким перевізник зобов'язаний надати транспортну послугу і перевезти пасажирів до певного місця, а пасажир повинен сплатити перевізнику вартість проїзду²⁰. Проте дослідники не приділяють уваги характеристиці цього договору й визначення його місця в системі цивільних договорів, що видається досить важливим задля розуміння його правової природи, осмислення його особливостей як юридичного факту щодо відносин перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Окремі спроби в цьому напрямі були проведені автором цієї роботи²¹. Дослідження договорів перевезення пасажирів окремим видом транспорту є необхідним для сучасної цивілістики й практичної сфери діяльності людства. Водночас договірні відносини становлять лише окремий аспект відносин щодо перевезення пасажирів, зокрема автомобільним транспортом. Тож зазначені роботи можуть бути основою тільки для певної частини досліджуваних нами відносин.

Розгляд відносин щодо перевезення пасажирів з позиції окремого виду транспорту є раціональним, адже дає можливість проаналізувати на самостійному рівні аспекти виникнення цих відносин, систему суб'єктивних прав та обов'язків їх учасників, особливостей їх забезпечення, охорони й захисту. Проте вважаємо, що у відносинах щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом окремий вид такого не відіграє вирішальної ролі. Це пояснюється тим, що транспортний засіб є лише технічною умовою, за допомогою якої реалізується сам процес фізичного переміщення фізичної особи. Тож у генеральному сенсі перевезення пасажирів таксі, маршрутним транспортом чи міським автобусом суттєво не впливає на систему та якість порушень суб'єктивних прав пасажирів при їх перевезенні.

Між тим у досліджуваній сфері наразі існує ціла низка правових питань, які потребують нагального вирішення. Зокрема, до науково-теоретичних належить те, що відносини щодо транспорту у правовій доктрині врегульовані як з позиції цивільного, так і з позиції транспортного права. Щодо останнього слід зауважити, що в науці не склалося єдиного підходу стосовно того, є це галуззю права або ж правових знань. Відносини щодо транспорту не мають самостійного предмета правового регулювання, проте вони наділені публічно-правовими засадами в правовому регулюванні. Це проявляється в тому, що система керування перевезеннями на автомобільному транспорті має адміністративно-правовий субстрат. Зокрема, автовокзали мають самостійну систему моніторингу, субординацію організації праці та підпорядкування відповідним структурам органів державної влади й місцевого самоврядування. Разом із тим цивільні відносини щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом залишаються приватноправовими. Наслідком такої теоретичної недосконалості є те, що певні необхідні норми у досліджуваних відносинах залишаються не врегульованими у цивільному законодавстві й частково врегульованими у транспортному. Йдеться про договір перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Так, у змісті ст. 42 Закону України «Про автомобільний транспорт»²² визначаються фрагментарні положення стосовно договірних основ регулювання відносин щодо перевезення окремими видами автомобільного транспорту тоді як із позиції ЦК України норми стосовно такого договору не передбачені взагалі.

Про наявність практичних проблем у галузі перевезення пасажирів автомобільним транспортом свідчать матеріали судової практики. Зокрема, це стосується порушення суб'єктивних прав пільговиків при здійсненні перевезень автомобільним транспортом автоперевізниками²³, корпоративних спорів у складі юридичних осіб-автоперевізників²⁴ та ін. При цьому слід звернути увагу, що незважаючи на значну чисельність спорів, пов'язаних із порушенням суб'єктивних прав пасажирів з боку автомобільних перевізників, у судовій практиці не склалося єдиного підходу до визначення предмета спору у певному правовідношенні, елементи якого оспоруються у суді. Так, ситуація щодо порушення прав пенсіонерів, пільговиків на безоплатний або

пільговий проїзд у рішеннях суду визначається як спір щодо визнання дій перевізника протизаконними²⁵ або як спір щодо захисту прав споживачів²⁶.

Спробу врегулювати ці відносини на консультативному та дорадчому рівні було прийнято державою у 2012 році. Йдеться про постанову Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2012 р. № 247 «Про утворення ради автомобілістів та автоперевізників»²⁷. Аналіз цього нормативно-правового акта свідчить, що ця Рада складається з сорока осіб, більша частина яких є державними посадовцями вищого та центрального рівнів. Можна припустити, що у зв'язку з посадовими обов'язками вони мають певне уявлення щодо життєдіяльності досліджуваної галузі, але через зайнятість об'єктивно не могли б приділити цій справі належної уваги й сприяти раціональному вирішенню нагальних для неї проблем. Така позиція підтверджується негативними відгуками в матеріалах преси²⁸. Можливо, з цієї причини діяльність зазначеної Ради й було скасовано у 2013 р. із прийняттям відповідного нормативно-правового акта²⁹.

Складною є ситуація із забезпеченням якості перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Адже «якість» у контексті транспортних перевезень є доволі оцінною категорією, оскільки національне законодавство, спрямоване на регулювання транспортних відносин, перевезень пасажирів автомобільним транспортом, не надає визначення цьому терміну. Разом із тим на сьогодні склалася окрема судова практика щодо забезпечення суб'єктивних прав пасажирів, зокрема, стосовно їх права на якість при здійсненні перевізником відповідної послуги. Так, у вересні 2015 р. позивач ОСОБА_3 звернувся до Апеляційного суду Сумської області з позовом до відповідача, який у ході розгляду справи неодноразово уточнював та в обґрунтуванні своїх вимог зазначив, що 16, 18 й 20 липня 2015 р. він у касі автовокзалу м. Суми придбав квитки на проїзд у автобусі рейсом «Суми-Шостка» з часом відправлення 12 годин 30 хвилин. Однак замість автобуса марки «Еталон», який у ці дні повинен був обслуговувати цей маршрут, перевізник ФОП ОСОБА_4 надав 16, 18 та 20 липня 2015 р. для перевезення пасажів за маршрутом автобус марки «Рута», який не відповідає класу і комфортності за дальністю маршруту. У зв'язку з цим позивач відмовився від поїздки у ці дні та повернув придбані ним квитки. Позивач вважає, що відповідач як перевізник порушив його права як споживача на отримання якісних послуг, передбачених договором перевезення пасажирів, та на отримання інформації щодо заміни автобуса неналежної комфортності³⁰. На жаль, такі судові справи не поодинокі³¹. Це свідчить про необхідність проведення поглибленого аналізу цього питання в дослідженні відносин щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом.

Відповідно до ч. 1 ст. 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів. Закон не регламентує особливості встановлення тарифів щодо перевезень автомобільним транспортом. З цієї причини вони встановлюються відповідними нормативними актами органів місцевого самоврядування³². Проте аналіз досліджуваних відносин на практиці свідчить про наявний конфлікт інтересів щодо встановлення тарифів на перевезення: пасажирів та інші користувачі послуг автоперевізників потребують їх зменшення³³; навпаки, у контексті зростаючих цін на паливно-мастильні матеріали, деталі й запчастини на автотранспорт автоперевізники вважають їх низькими. Тож або відхиляються від цих тарифів, або нехтують ними взагалі³⁴. Це свідчить про необхідність встановлення на легальному рівні більш ретельної системи норм щодо правил та умов встановлення тарифів на місцях.

Має місце й технічна частина зазначених проблем. Так, у літературі слушно зазначається, що оновлення парку рухомого складу автомобільного транспорту відбувається повільними темпами – майже 70 % рухомого складу є технічно та/або морально застарілими, а 50 % автобусів експлуатуються понад 10 років³⁵. Старіння автомобільного транспорту є прямою загрозою життю і здоров'ю людей внаслідок зростання аварійності, низької якості надання автотранспортних послуг і підвищення експлуатаційних витрат перевізників. Зменшення темпів оновлення рухомого складу порівняно з попередніми роками зумовлено зміною транспортного законодавства та фінансово-економічною кризою в країні, яка негативно позначилася на фінансово-господарській діяльності суб'єктів господарювання, що надають послуги на ринку транспортних послуг³⁶.

Наведене свідчить про таке: по-перше, система правових питань, які існують у відносинах щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом має складний характер, оскільки тісно пов'язана із системою соціальних, економічних та культурних питань національного суспільства. По-друге, такий спектр проблем має вочевидь хронічний характер. Це пояснюється тим, що значна кількість субінститутів транспортних відносин розвивалась ще за радянських часів і наразі й досі містять у собі елементи атавізмів радянського права. По-третє, система численних досліджень тематики перевезень за різними напрямками свідчить про недосконалість легального механізму правового регулювання досліджуваних відносин з позиції цивільного права й суміжних галузей права. Вирішення цих питань потребує окремої уваги, що й підтверджує, на наш погляд, актуальність тематики перевезень пасажирів автомобільним транспортом та тематики транспортних перевезень взагалі.

З огляду на це видається можливим констатувати, що відносин щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом нині досліджені на неналежному рівні. Самостійного осмислення потребують питання щодо визначення цих відносин як приватноправових або публічно-правових, правового статусу пасажирів, особливостей договору щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом, особливостей юридичної відповідальності у разі його *невиконання* або неналежного виконання тощо. У дослідженні цих питань і вбачається перспектива подальших розробок.

- ¹ Булгакова І. В. Правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Ірина Валеріївна Булгакова. – К., 2003. – 20 с.
- ² Деркач Е. М. Правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Елла Михайлівна Деркач. – Донецьк, 2007. – 20 с.
- ³ Медведєв Д. К. Адміністративно-правові засади перевезення вантажів автомобільним транспортом : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Дмитро Костянтинівич Медведєв. – Донецьк, 2010. – 206 с.
- ⁴ Безлюдько І. О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом за цивільним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Ірина Олександрівна Безлюдько. – К., 2005. – 18 с.
- ⁵ Мінченко А. О. Договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Андрій Олександрович Мінченко. – К., 2011. – 21 с.
- ⁶ Самойленко Г. В. Договір перевезення вантажів у внутрішньому водному сполученні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Георгій Валерійович Самойленко. – Х., 2003. – 20 с.
- ⁷ Стрельцова Є. Д. Договір морського перевезення вантажу (порівняльний аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Євдокія Джоновна Стрельцова. – Одеса, 2002. – 16 с.
- ⁸ Гуржей С. Ю. Перевозка пассажиров городским общественным транспортом : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Уральская государственная юридическая академия / Сергей Юрьевич Гуржей. – М. : РГБ, 2007 (Из фондов российской государственной библиотеки) : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://diss.rsl.ru/diss/07/0722/070722031.pdf>
- ⁹ Хеиготова С. Е. Правовое регулирование перевозки пассажиров автомобильным транспортом : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Светлана Егоровна Хеиготова. – Ростов на Дону, 2007. – 196 с.
- ¹⁰ Нечипуренко О. М. Цивільно-правове регулювання перевезень таксі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право», Одеська національна юридична академія / Олександр Михайлович Нечипуренко. – Одеса, 2008. – 20 с.
- ¹¹ Свистун Л. Я. Договори перевезення вантажів автомобільним транспортом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Лариса Яківна Свистун. – К., 2005. – 20 с.
- ¹² Волкова А. В. Договір перевезення вантажів автомобільним транспортом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Аліна Володимирівна Волкова. – К., 2015. – 16 с.
- ¹³ Мінченко А. О. Договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Андрій Олександрович Мінченко. – К., 2011. – 21 с. – С. 5–6.
- ¹⁴ Безлюдько І. О. Вказана праця; Волкова А. В. Вказана праця; Деркач Е. М. Вказана праця.
- ¹⁵ Хеиготова С. Е. Вказана праця. – С. 9–13.
- ¹⁶ Гуржей С. Ю. Вказана праця.
- ¹⁷ Хеиготова С. Е. Вказана праця.
- ¹⁸ Гуржей С. Ю. Вказана праця.
- ¹⁹ Волкова А. В. Договір перевезення вантажів автомобільним транспортом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Аліна Володимирівна Волкова. – К., 2015. – 16 с. – С. 4.
- ²⁰ Нечипуренко О. М. Вказана праця. – С. 7.
- ²¹ Голенко І. П. Договір перевезення пасажирів автомобільним транспортом / І. П. Голенко // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2014. – № 2. – С. 109–114.
- ²² Про автомобільний транспорт : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2344-III станом на 23 грудня 2015 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2344-14>
- ²³ Рішення Червоноградського міського суду Львівської області від 18 квітня 2011 р. за справою № 2-708/11 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/15202484>
- ²⁴ Рішення Івано-Франківського районного суду Івано-Франківської області від 23 травня 2013 р. за справою № 0907/2-8041/2011 «Про визнання недійсним протоколу загальних зборів Івано-Франківської обласної організації роботодавців галузі автомобільних перевезень пасажирів та вантажів» № П-1 від 21 квітня 2011 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/31391482>
- ²⁵ Рішення Довгинцівського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 25 березня 2015 р. у справі № 211/7187/14-ц «Про визнання дій перевізника протизаконними та стягнення моральної шкоди» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/42913931>
- ²⁶ Рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 22 грудня 2015 р. № 752/16965/15-ц «Про захист прав споживачів» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/54916995>
- ²⁷ Про утворення ради автомобілістів та автоперевізників : постанова Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2012 р. № 247 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/247-2009-%D0%BF>
- ²⁸ Крупник Е. Рада автомобілістів ініціює подорожчання бензину замість щорічного податку на автомобіль / Е. Крупник // Хрещатик. – 2010. – № 137 (4733) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/4733/news/1270555040.html>
- ²⁹ Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, утворених Кабінетом Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 р. № 180247 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/180-2013-%D0%BF>

³⁰ Рішення Колегії суддів судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Сумської області від 28 січня 2016 р. за Справою № 591/6549/15-ц за позовом ОСОБА_3 до фізичної особи-підприємця ОСОБА_4 про визнання протиправними дій / Офіційний сайт судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55372273>

³¹ Рішення Канівського міськрайонного суду Черкаської області від 3 квітня 2014 р. Справа № 697/384/14-ц за позовом ОСОБА_1, ОСОБА_2 до Приватного підприємства «Канівавтотранс» про стягнення матеріальної та моральної шкоди внаслідок порушення прав споживачів / Офіційний сайт судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38100194>

³² Про затвердження Порядку встановлення тарифу на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в режимі «маршрутного таксі» в м. Цюрупинську : повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акта-рішення Цюрупинської міської ради : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oleshki.org.ua/dokumenty/1755-pro-zatverdzhennya-poryadku-vstanovlennya-tarifv-na-perevezennya-pasazhirv-na-mskih-avtobusnih-marshrutah-zagalnogo-koristuvannya-v-rezhim-marshrutnogo-taks-v-mcyurupinsku.html>

³³ *Дишкант Д.* Тарифи стануть вище? / Дарина Дишкант, Сергій Осолодкін // Акценти. – № 28 (31) від 14.08.2013 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://khersonci.com.ua/stati/3459-tarifi-stanut-vishche.html>

³⁴ *Петренко О.* Чи не переплачуємо ми зайвого, або таксі без повіреного таксометра не таксі / Ольга Петренко // БРІЗ (Івано-Франківські новини) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://briz.if.ua/27398.htm>

³⁵ *Бойченко К.* Розвиток автомобільного транспорту в Україні: економіко-правові аспекти / Катерина Бойченко // Наукові конференції : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/396>

³⁶ Закарпатська облрада просить Кабмін вирішити проблему пасажирських перевезень // Інтернет-видання UA-Reporter.com : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-reporter.com/novosti/150158>

Резюме

Голенко І. П. Наукові дослідження відносин з перевезення пасажирів автомобільним транспортом.

Статтю присвячено дослідженню стану наукових розробок відносин щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Автор розглядає систему комплексних робіт, присвячених тематиці транспортних перевезень, і проводить паралелі з досліджуваною темою з метою виявлення та попередження правових питань у теорії й практиці.

Ключові слова: цивільні відносини, юридична особа, автомобільний транспорт, автоперевізник, пасажир, договір.

Резюме

Голенко И. П. Научные исследования отношений по перевозке пассажиров автомобильным транспортом.

Статья посвящена исследованию истоков научных исследований отношений, возникающих по поводу перевозки пассажиров автомобильным транспортом. Автор рассматривает систему комплексных работ, посвященных тематике транспортных перевозок и проводит параллели с исследуемой тематикой с целью выявления и предупреждения правовых проблем в теории и практике.

Ключевые слова: гражданские отношения, юридическое лицо, автомобильный транспорт, автоперевозчик, пассажир, договор.

Summary

Holenko I. Research investigation of relations to road haulage.

The article is devoted to the study of the state of the scientific development regarding relations on the road passenger transport. The author considers the system of complex of works on the theme of transport and draws parallels with the study subject with the purpose of identifying and preventing legal issues in the theory and practice.

Key words: civil relationships, legal person, road transport, transporter, a passenger, a contract.

УДК 347.4:001.89

В. К. ГУЦУЛЯК

Володимир Казимирович Гуцуляк, аспірант НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

МІСЦЕ ДОГОВОРУ НА ПРОВЕДЕННЯ ПОШУКОВИХ РОБІТ У СИСТЕМІ ДОГОВОРІВ З ВИКОНАННЯ РОБІТ

Договір на проведення пошукових робіт займає окреме місце в системі цивільно-правових договорів, що опосередковують зобов'язання з виконання робіт. Про це свідчить насамперед виділення цього різновиду договору в групі підрядних договорів. Зважаючи на те, що законодавець у розділі III Книги 5 ЦК, як і у гл. 61 ЦК України, обрав двоступеневу структуру – тип договору та окремі види договорів відповідного типу, зазначимо, що тип договорів з виконання робіт тлумачиться як найвища категорія в систематизації, що поєднує споріднені види договорів цієї групи (підряд, побутовий підряд, будівельний підряд, підряд на проведен-